

Børn og unges brug af internettet i fritiden

April 2007/Pernille Rattleff og Pia Hvid Tønnesen, Danmarks Pædagogisk Universitet

Indhold

1. Indledning	4
1.1. Baggrund	4
1.2. Forskningsspørgsmål.....	4
1.3. Metodisk design	4
2. Det elektroniske spørgeskema	5
3. Sammenfatning af centrale resultater	6
4. Detailbeskrivelse af resultater	9
4.1. Baggrundsvariable	9
4.2. Adgang til computer og internet derhjemme.....	14
4.3. Brug af internettet.....	14
4.3.1. <i>Hvor</i> går børnene og de unge på internettet	14
4.3.2. <i>Hvornår</i> går børnene og de unge på internettet	15
4.3.3. <i>Hvor tit</i> går børnene og de unge på internettet	15
4.3.4. Hvor mange <i>timer</i> er børnene og de unge på internettet	16
4.3.5. <i>Hvad</i> bruger børnene og de unge internettet til	17
4.3.6. Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed.....	19
4.3.7. Egne hjemmesider, weblogs (blogs), e-mails, chat, webcam og onlinespil	23
4.4. Mobning på internettet.....	27
4.4.1. Mødes i virkeligheden	28
4.4.2. Pædofili	28
4.5. Børnene og de unges egne bekymringer i forhold brug af internettet i fritiden	31
4.6. Aftaler med forældrene om brug af internettet.....	33
5. Bilag.....	40

5.1. Bilag 1. Detaljer for baggrundsvariable.....	40
---	----

Overzicht over tabeller

Tabel 1.	Forældrenes uddannelsesniveau	10
Tabel 2.	Børnene og de unges eget fødeland	11
Tabel 3.	Mødrenes fødeland.....	11
Tabel 4.	Fædrenes fødeland	12
Tabel 5.	Det talte sprog i børnene og de unges hjem.....	12
Tabel 6.	Børnene og de unges søskende-forhold	13
Tabel 7.	Børnene og de unges mindre søskende	13
Tabel 8.	Børnene og de unges større søskende.....	13
Tabel 9.	Børnene og de unges større søskende (køn)	14
Tabel 10.	Børnene og de unges brug af internettet I (hyppighed, køn og klasse)	16
Tabel 11.	Børnene og de unges daglige internetforbrug (opgjort i timer)	17
Tabel 12.	Børnene og de unges brug af internettet II (formål, køn og klasse)	19
Tabel 13.	Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed I (klasse og køn) ...	20
Tabel 14.	Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed II (forældrenes uddannelsesniveau).....	20
Tabel 15.	Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed III (klasse og køn)	21
Tabel 16.	Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed IV (forældrenes uddannelsesniveau).....	21
Tabel 17.	Børnene og de unges vurdering af lovligheden af deres downloads.....	22
Tabel 18.	Vurdering af betydningen af lovligheden af downloads.....	23
Tabel 19.	Hyppigheden af børnene og de unges ulovlige downloads.....	23
Tabel 20.	Kendskab til med pædofili/børnelokkere (klasse og etnicitet).....	29
Tabel 21.	Oplevelser med pædofili/børnelokkere på internettet (klasse og etnicitet)	30
Tabel 22.	Børnene og de unges bekymringer (klasse og køn)	31
Tabel 23.	Aftaler med forældrene om brug af internettet i fritiden I (klasse og køn).....	34

Tabel 24. Aftaler med forældrene om brug af internettet i fritiden II (forældrenes uddannelsesniveau).....	37
--	----

Oversigt over figurer

Figur 1. Aldersfordeling for de børn og unge, der har deltaget i undersøgelsen	10
Figur 2. Formålet med børnenes og de unges brug af internettet	18
Figur 3. Børnene og de unges daglige onlinespil på internettet (opgjort i timer)	27

1. Indledning

1.1. Baggrund

Børn og unge anvender hovedsageligt informations- og kommunikationsteknologi, IKT, herunder internettet, i *fritiden*¹. I pressen er der med jævne mellemrum megen fokus på bekymringer relateret til børn og unges brug af internettet. Det synes derfor oplagt at undersøge børn og unges forbrug af internettet i fritiden. Nærværende undersøgelse belyser – på baggrund af børn og unges egne besvarelser – forskellige aspekter af denne brug.

1.2. Forskningsspørgsmål

Gennem undersøgelsen søges følgende forskningsspørgsmål besvaret:

1. I hvilket omfang bruger børn og unge internettet i deres fritid, og hvad bruger de internettet til?
2. Hvilke holdninger og bekymringer har børn og unge i forbindelse med deres brug af internettet i fritiden?

1.3. Metodisk design

For at få besvaret disse forskningsspørgsmål har Medierådet for Børn og Unge sammen med Danmarks Pædagogiske Universitet, DPU, gennemført en spørgeskemaundersøgelse af børn og unges brug af internettet i fritiden. Denne undersøgelse er gennemført med udgangspunkt i resultaterne fra eksisterende forskning². Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse på tre udvalgte, danske folkeskoler, – nemlig Gentofte Skole, Otterup Skole og Amager Fælled Skole. På disse tre skoler er samtlige elever i alle 4., 7. og 9. klasser inviteret til at besvare spørgeskemaet. Spørgeskemaet er blevet besvaret af eleverne i løbet af skoletiden. I alt er 461 børn og unge inviteret til at besvare spørgeskemaet. Heraf har 328 svaret, hvilket giver en svarprocent på 71. Undersøgelsen er gennemført i uge 2,3 og 4 i 2007.

¹ Fx Drotner, K. (2001). *Medier for fremtiden: børn, unge og det nye medielandskab*. København: Høst. Livingstone, S., & Moria, B. (Eds.). (2001). *Children and their Changing Media Environment: A European Comparative Study*. New York: Erlbaun. SAFT - Safety, Awareness, Facts and Tools. (2003). from <http://saft.medieraadet.dk/>. Sørensen, B. H., Jessen, C., & Olesen, B. R. (Eds.). (2002). *Børn på nettet. Kommunikation og læring*. København: Gads Forlag.

² Se note 1.

Fra Danmarks Pædagogiske Universitet har projektet haft deltagelse af professor Birgitte Holm Sørensen, lektor Pernille Rattleff, forskningsassistent Pia Hvid Tønnesen og studentermedhjælp Dennis Kjær – med input fra lektor Lars Birch Andreasen og AC-koordinator Anette Eriksen.

Nærværende rapport er skrevet af Pernille Rattleff og Pia Hvid Tønnesen.

2. Det elektroniske spørgeskema

Spørgeskemaet, der har været anvendt i undersøgelsen indeholder i alt 113 spørgsmål og dækker nedenstående områder. Se bilag 1 for detaljer.

Indledningsvis spørges til følgende forhold:

- Køn
- Klassetrin
- Skole
- Alder
- Familie-boforhold
- Forældres uddannelsesniveau
- Børnene og de unges eget fødselsland
- Forældrenes fødselsland
- Det sprog der tales mest i hjemmet
- Søskende-forhold

Derefter spørges til børnene og de unges adgang til computer og internet derhjemme:

- Brug af computer derhjemme
- Adgang til internettet derhjemme

Efter dette spørges detaljeret til børnene og de unges brug af internettet:

- I. *Hvor* går børnene og de unge på internettet?
- II. *Hvornår* går børnene og de unge på internettet?
- III. *Hvor tit* går børnene og de unge på internettet?
- IV. Hvor mange *timer* hver dag?
- V. *Hvad* bruger børnene og de unge internettet til?
 - Herunder børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed

- Herunder børnene og de unges brug af sprog på internettet
- Herunder hvad børnene og de unge foretager sig på internettet

VI. Brug af egne hjemmesider, egen weblog (blog), e-mails, chat

VII. Mobning på internettet

VIII. Om at mødes med personer i virkeligheden, som børnene og de unge først har mødt via internettet

IX. Kendskab til pædofili/børnelokkere og eventuel oplevelse heraf via internettet

X. Børnene og de unges bekymringer i forhold til deres brug af internettet i fritiden

XI. Aftaler med forældrene om brug af internettet

3. Sammenfatning af centrale resultater

I denne sammenfatning beskrives *udvalgte* resultater fra undersøgelsen i en læsevenlig fremstillingsform. Bemærk, at der efter denne sammenfatning følger en detaljeret beskrivelse af undersøgelsens resultater – herunder gennemgang af talmaterialet.

Godt halvdelen af børnene og de unge er drenge, og knap halvdelen er således piger. De fleste respondenter er 10, 13 og 15 år. En overvejende del af børnene og de unge (71%) bor sammen med deres mor og far, men en fjerdedel bor dog også på skift hos deres mor og far eller kun hos den ene af disse. De resterende bor på børnehjem, hos plejefamilie eller andet. Næsten 90% af børnene og de unge er født i Danmark, mens kun 82% af mødre og 79% af fædre tilsvarende er født i Danmark. Der tales det meste af tiden *dansk* i 86% af hjemmene. Godt 90% af børnene og de unge har søskende – 60% har mindre søskende, mens 62% har større søskende.

Følgende ses nogle udvalgte resultater, der relaterer sig til undersøgelsens forskningsspørgsmål 1, der lyder; *I hvilket omfang bruger børn og unge internettet i deres fritid, og hvad bruger de internettet til?*

I alt er der i 5% af børnene og de unges hjem enten ikke computer eller, der er en computer som børnene og de unge ikke må benytte. I de tilfælde, hvor der er en computer i hjemmet (som må benyttes), svarede knap halvdelen, at de brugte mors/fars computer, mens 58% svarede, at de (også) brugte deres egen computer³.

I alt har 96% af børnene og de unge adgang til internettet derhjemme, og langt de fleste (94%) af børnene går også på internettet derhjemme. Nogle (7%) respondenter går på internettet om morgenen, før skole, en femtedel går på internettet i løbet af skoletiden (uden for timerne). Næste tre fjerdedele går desuden på internettet om eftermiddagen (indtil kl. 18), 71% om

³ Når det her ses, at procenttallene *ikke* summer til hundrede, skyldes det, at børnene og de unge *både* kunne svare, at de brugte mors/fars og deres egen computer.

aftenen (kl. 18 -23), mens hele 11% af børnene og de unge har angivet, at de går på internettet om natten (efter kl. 23).

Af undersøgelsen fremgår det, at 69% af børnene og de unge er på internettet hver anden dag eller oftere og i gennemsnit er på internettet i 2 timer og 30 minutter pr. dag. Over en femtedel er på internettet flere gange hver dag, mens en tredjedel er på internettet hver dag. Hele 71% af børnene og de unge spiller *onlinespil* på internettet. Børnene og de unge spiller i gennemsnit online i 2 timer og 5 minutter pr. dag.

Godt en tredjedel⁴ af børnene og de unge bruger internettet til at søge efter hjemmesider til lektiebrug, mens knap en tredjedel bruger internettet til at søge efter hjemmesider inden for interesser. Knap trefjerdedele af børnene og de unge bruger internettet til at *chatte* og ligeledes knap trefjerdedele til at spille onlinespil. En del ser billeder (31%), hører musik (57%), ser film/video (37%) og downloader (53%). En fjerdedel af børnene og de unge logger på skolens elev-intra via internettet.

Knap 10% af børnene og de unge har deres egen hjemmeside på internettet, mens 89 *ikke* deres egen hjemmeside. De resterende 1% har angivet, at de ikke ved, hvad en internethjemmeside er. Knap 10% har ligeledes egen webblog (blog) på internettet, mens 65% har angivet at de *ikke* har deres egen blog. Den resterende fjerdedel har angivet, at de ikke ved, hvad en blog er. 79% har angivet at de har egen e-mailadresse.

I alt *chatter* 67 % af børnene og de unge på internettet. Af de, der chatter på internettet, har godt en tredjedel angivet, at de chatter med nogen, de har mødt på internettet. Næsten halvdelen af børnene og de unge bruger *webcam*.

Hele 40% har angivet, at de kender nogen, der har mødtes med personer i virkeligheden, som de først har mødt på internettet. De resterende 60% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål. I alt har 13% angivet, at de *selv* har foreslået at mødes med andre, som de har mødt på internettet, i virkeligheden⁵. En fjerdedel har angivet, at de har mødt nogen på internettet, som har foreslået at mødes i virkeligheden⁶ - og 17% har rent faktisk mødtes med personer i virkeligheden, som de først har mødt på internettet. Af disse har 3 *respondenter* angivet, at de i den forbindelse oplevede noget ubehageligt.

Hele 14% har angivet, at de ikke ved hvad pædofili/børnelokkere er, mens de resterende 86% har svaret 'Ja' på dette spørgsmål. I alt har knap en tiendedel angivet, at de *har* oplevet og 8% at de *måske* har oplevet pædofili/børnelokkere på nettet. De resterende 83% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål.

⁴ Bemærk endnu engang, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børnene og de unge *kan sætte flere kryds* - det vil sige angive, at de eksempelvis *både* bruger internettet til at søge efter hjemmesider til lektiebrug og til at chatte.

⁵ De resterende 87% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål.

⁶ De resterende 75% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål.

Godt 40% af børnene og de unge har angivet, at de har talt med deres mor eller far om, hvilke sider de må besøge på internettet. Men næsten halvdelen har *ikke* talt med deres forældre om dette, mens de resterende 12% ikke kan huske, om de har talt med forældrene om det. En tredjedel har angivet, at de har talt med deres mor eller far om, hvor lang tid, de må være på internettet ad gangen. Mens 61% *ikke* har talt med deres forældre om dette og de resterende 6% ikke kan huske, om de har talt med forældrene om det. I alt har 60% angivet, at de har talt med deres mor eller far om, hvorvidt de må købe varer og/eller tjenester via internettet, men 30% *ikke* har talt med deres forældre om dette. De resterende 10% ikke kan huske, om de har talt med forældrene om det.

Nedenstående ses nogle udvalgte resultater, der relaterer sig til undersøgelsens forskningsspørgsmål 2, der lyder; *Hvilke holdninger og bekymringer har børn og unge i forbindelse med deres brug af internettet i fritiden?*

Med hensyn til børnene og de unges vurdering af internettets *troværdighed*, har godt fire femtedele af børnene og de unge angivet, at de altid eller ofte stoler på det, de bruger fra internettet til lektier, og 60% har angivet, at de sjældent eller aldrig ser efter, hvem der har skrevet det, de bruger til lektier, fra internettet.

Knap halvdelen af børnene og de unge, der downloader fra internettet, har angivet, at deres downloads er lovlige, en fjerdedel, at de er *ulovlige*, mens den resterende fjerdedel har angivet, at de ikke ved, om deres downloads er lovlige eller ulovlige. På spørgsmålet om, hvorvidt det har betydning for børnene og de unge, om deres downloads er lovlige eller ej, har 44% svaret ja, og 44% nej, mens de resterende 12% har svaret 'Ved ikke'.

Kun 7% af børnene og de unge har angivet - direkte adspurgt -, at de *er blevet mobbet* på internettet. Hele 91% har angivet, at de *ikke* er blevet mobbet på internettet, mens de resterende 2% har svaret 'Ved ikke'. En noget større andel (9%) har omvendt angivet, at *de selv* har mobbet *andre* på internettet. Her har hele 87% angivet, at de *ikke* selv har mobbet andre på internettet, mens de resterende 4% har svaret 'Ved ikke'. En noget større andel end de 7%, der angav, at de var blevet mobbet på internettet - nemlig 15% - har imidlertid angivet, at de har modtaget e-mails eller chat-beskeder, der har gjort dem kede af det eller i dårligt humør, mens 8% har angivet, at de har modtaget e-mails eller chat-beskeder, der ligefrem har gjort dem utrygge eller bange. Desuden har en femtedel angivet, at de har skrevet eller sagt noget grimt til andre på internettet, mens godt en femtedel (22%) har angivet, at andre har skrevet eller sagt noget grimt til dem på internettet.

I det elektroniske spørgeskema spurgte vi også børnene og de unge om deres *bekymringer* i forhold til deres brug af internettet i fritiden og bad dem angive, om eksempelvis omfanget af deres onlinespil på internettet bekymrede dem 'meget', 'en del', 'lidt' eller 'ikke'. Samlet set er det bemærkelsesværdigt, at mellem 41% og 80% af undersøgelsens børn og unge har svaret "Det bekymrer mig ikke" på spørgsmålene. Mindst bekymrede har børnene og de unge udtrykt sig i forhold til onlinespil på internettet, hvor 80% har svaret "Det bekymrer mig ikke". Mellem

6% og 30% af besvarelserne er "Det bekymrer mig meget". Mest bekymring har børnene og de unge i forhold til at se på porno på internettet, hvor 30% svarer "Det bekymrer mig meget".

Det er bemærkelsesværdigt, at den andel (26%) af børnene og de unge, der bekymrer sig 'Meget' om, hvorvidt de selv mobber andre på nettet, er større end den andel (11%), der bekymrer sig 'Meget' om, hvorvidt de selv bliver mobbet på internettet.

4. Detailbeskrivelse af resultater

I dette afsnit beskrives resultaterne fra undersøgelsen i detaljer. Der er i afrapporteringen lagt vægt på beskrivelsen af besvarelserne af de lukkede spørgsmål, og tekster fra besvarelserne af spørgeskemaets åbne spørgsmål inddrages således kun som supplement til eksemplificering i enkelte tilfælde.

Alle tal i rapporten er afrundet til hele tal. I teksten er det den såkaldte *valide procent*, der angives. Denne angiver, hvor stor en procentandel den pågældende del af besvarelserne udgør af det samlede antal besvarelser på det pågældende spørgsmål. Eksempelvis har 165 børn og unge angivet, at de er drenge, 160 har angivet, at de er piger, mens 3 ikke har besvaret spørgsmålet. Af de i alt 328 børn og unge (hvoraf 3 altså har undladt at besvare spørgsmålet vedrørende køn) er 50% drenge (165), mens 49% er piger (160) og 1% (3) er ubesvarede. Hvis de børn og unge, der ikke har svaret på spørgsmålet (i dette tilfælde altså 3), *udelades*, er den valide procentandel på 51% drenge (165 ud af 325), mens de resterende 49% er piger (160 ud af 325). De valide procentandele summer således til 100 ved at fraregne de ubesvarede (i dette tilfælde 3) fra det totale antal besvarelser (i denne undersøgelse 328).

I detailbeskrivelsens tabeller er køn markeret med ♀ for piger og ♂ for drenge.

4.1. BaggrundsvARIABLE

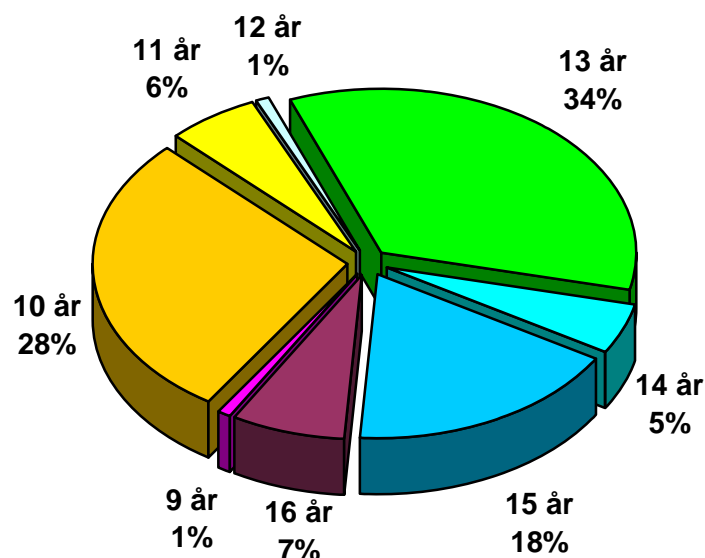
- Køn: 51% (165) af børnene og de unge er drenge, mens 49% (160) er piger.
- Klassetrin: 4. klasse udgør 35% (52♀ og 61♂ = 113), 7. klasse udgør 40% (65♀ og 65♂ = 130) og 9. klasse udgør 25% (43♀ og 38♂ = 81).⁷
- Skole: 21% (67) af børnene og de unge går på Amager Fælled Skole, 43% (138) går på Gentofte Skole, mens de resterende 36% (118) går på Otterup Skole.⁸

Børnene og de unges *alder* fordeler sig som vist i figuren nedenfor.⁹

⁷ Fire af børnene og de unge har valgt ikke at svare på, hvilken klasse de går i.

⁸ Fem af børnene og de unge har valgt ikke at svare på, hvilken skole de går på.

Figur 1. Aldersfordeling for de børn og unge, der har deltaget i undersøgelsen

- Bo-forhold: 71% af børnene og de unge angiver, at de bor sammen med deres mor og far, mens 13% nogen gange bor hos deres far, nogen gange hos deres mor. Af de resterende af børnene og de unge har 3% angivet, at de kun bor hos deres far, 10%, at de kun bor hos deres mor, en enkelt har angivet, at vedkommende bor på børnehjem, 1% hos plejefamilie, mens 2% har svaret 'Andet'.

Forældres uddannelsesniveau fordeler sig som vist i nedenstående tabel.

Tabel 1. Forældrenes uddannelsesniveau

Hvilken uddannelse har den af dine forældre, der har den højeste uddannelse?		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Mindre end folkeskolens afgangsprøve	6	2
	Folkeskolens afgangsprøve	29	10
	En erhvervsfaglig uddannelse (fx elektriker, butiksassistent, smed)	50	17

⁹ Figuren viser fordelingen for 323 børn og unge ud af 328 mulige – 5 har altså undladt at svare på spørgsmålet om alder.

Studentereksamen (fx gymnasiet, HF, HTX, HHX)	24	8
En kortere videregående uddannelse af mindre end to års varighed (fx teknisk assistent, økonom, el-installatør)	16	5
En mellemlang videregående uddannelse af mindst to års varighed (fx markedsøkonom, folkeskolelærer, sygeplejerske)	47	15
En lang videregående uddannelse (fx læge, økonom, civilingeniør, gymnasielærer)	92	30
Anden uddannelse	39	13
I alt	303	100
Ikke besvaret	25	
Total	328	

Af denne tabel fremgår det, at 6 børn og unge (svarende til 2%) har angivet, at den højeste uddannelse hos forældrene er mindre end folkeskolens afgangsprøve. Tilsvarende har 29 børn og unge (svarende til 10%) angivet, at den højeste uddannelse hos deres forældre er folkeskolens afgangsprøve. Næsten en tredjedel (30%) har angivet, at den at den højeste uddannelse i deres hjem er en lang videregående uddannelse.

Børnene og de unges eget, deres mors henholdsvis fars *fødeland* fremgår af nedenstående tre tabeller. I alt er 88% af børnene og de unge født i Danmark, mens 82% af mødrene og 79% af fædrene tilsvarende er født i Danmark.

Tabel 2. Børnene og de unges eget fødeland

I hvilket land er du født?		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Danmark	289	88
	Tyrkiet	1	1
	Pakistan	3	1
	Andet ¹⁰	34	10
	I alt	327	100
	Ikke besvaret	1	
Total	328		

Tabel 3. Mødrenes fødeland

I hvilket land er din mor født?

¹⁰ Som 'Andet' er anført landene Afghanistan, Albanien, Aserbajdsjan, Belgien, Bosnien, Colombia, Egypten, England, Filippinerne, Frankrig, Grønland, Indien, Irak, Island, Kroatien, Norge, Palæstina, Skotland, Somalia, Sverige, Thailand, Tyskland, USA og Østrig.

		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Danmark	264	82
	Tyrkiet	4	1
	Pakistan	4	1
	Andet	52	16
	I alt	324	100
	Ikke besvaret	4	
Total		328	

Tabel 4. Fædrenes fødeland

		Antal svar	Procent
I hvilket land er din far født?			
Svarmuligheder	Danmark	258	79
	Tyrkiet	4	1
	Pakistan	4	1
	Iran	3	1
	Andet	56	18
	I alt	325	100
	Ikke besvaret	3	
	Total	328	

De sprog, der tales det *meste af tiden* i børnene og de unges hjem, fremgår af nedenstående tabel. Af tabellen fremgår det, at der i hele 86% af hjemmene tales dansk det mest af tiden.

Tabel 5. Det talte sprog i børnene og de unges hjem

		Antal svar	Procent
Hvilket sprog taler du det meste af tiden hjemme?			
Svarmuligheder	Dansk	278	86
	Tyrkisk	2	1
	Punjabi	2	1
	Arabisk	12	3
	Andet	28	4
	I alt	322	100
	Ikke besvaret	6	
	Total	328	

Børnene og de unges søskende-forhold fremgår af nedenstående tabeller. Det fremgår, at 91% af børnene og de unge har søskende – 60 % har mindre søskende, mens 62% har større søskende.

Tabel 6. Børnene og de unges søskende-forhold

Har du søskende (også halvsøskende eller pap-søskende)?		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Ja	299	91
	Nej	29	9
	I alt	328	100
	Ikke besvaret	0	
	Total	328	

Tabel 7. Børnene og de unges mindre søskende

Har du mindre søskende?		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Ja	176	60
	Nej	118	40
	I alt	294	100
	Ikke besvaret	34	
	Total	328	

Tabel 8. Børnene og de unges større søskende

Har du store søskende?		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Ja	186	62
	Nej	104	35
	Jeg har en tvilling	9	3
	I alt	299	100
	Ikke besvaret	29	
	Total	328	

Tabel 9. Børnene og de unges større søskende (køn)

Er dine store søskende brødre, søstre eller både-og?		
	Antal svar	Procent
Svarmuligheder		
Jeg har en storebror (eller flere storebrødre)	62	33
Jeg har en storesøster (eller flere storesøstre)	79	43
Jeg har både en storesøster og en storebror (eller flere storesøstre og storebrødre)	44	24
I alt	185	100
Ikke besvaret	143	
Total	328	

4.2. Adgang til computer og internet derhjemme

I forhold til adgangen til computer i hjemmet har 3% angivet, at de ikke har computer i hjemmet, mens 2% har svaret, at der findes en computer i hjemmet, men at de *ikke* må bruge den. I de tilfælde, hvor der findes computer i hjemmet, har 46% svaret, at de bruger mors/fars computer, mens 58% har angivet, at de (også) bruger deres egen computer¹¹.

Med hensyn til om der er adgang til internettet derhjemme, har 96% svaret 'Ja', mens de resterende 4% svarer 'Nej'. Det skal dog bemærkes, at hele 41 børn og unge (svarende til 13% af de mulige børn og unge) *ikke* har besvaret spørgsmålet.

4.3. Brug af internettet

4.3.1. Hvor går børnene og de unge på internettet

Besvarelsene af, *hvor* børnene og de unge går på internettet i fritiden ser således ud¹²: 94% går på internettet hjemme, 29% går på internettet i skolen (når der ikke er timer). Det er bemærkelsesværdigt, at kun 4% børn og unge har angivet, at de går på internettet på fritidshjem/i SFO eller klub, mens hele 17% til gengæld har angivet, at de går på internettet på biblioteket. 10% går på internettet på netcafé, mens 56% går på internettet hos venner/kammerater.

¹¹ Når disse procenttal *ikke* summer til hundrede, skyldes det, at børnene og de unge *både* kan angive, at de brugte mors/fars og deres eventuelle egne computere.

¹² Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børnene og de unge *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* går på internettet derhjemme og hos venner.

4.3.2. *Hvornår går børnene og de unge på internettet*

Med hensyn til, *hvornår* i løbet af dagen børnene og de unge går på internettet i fritiden har 7% angivet, at de går på internettet om morgenen, før skole, 22% at de går på internettet i løbet af skoletiden (når de ikke har timer), 72% at de går på internettet om eftermiddagen (indtil kl. 18), 71%, at de går på internettet om aftenen (kl. 18-23), mens 11% af børnene og de unge har angivet, at de går på internettet om natten (efter kl. 23).¹³

4.3.3. *Hvor tit går børnene og de unge på internettet*

Spørgsmålet om *hvor tit* børnene og de unge går på internettet i fritiden besvares således: 69% er på internettet hver anden dag eller oftere. Heraf er 23 % på internettet *flere gange* hver dag, mens 33% er på internettet *hver dag* og 13% er på internettet *hver anden dag*.¹⁴ Det fremgår af tabel 10, at det i særdeleshed er drengene fra 7. og 9. klasse, der er på nettet flere gange om dagen. Disse udgør alene henholdsvis 27% og 30% af alle de børn og unge der har angivet at de er på internettet *flere gange* hver dag. Af de børn og unge, der er på internettet et par gange om ugen eller sjældnere, udgør eleverne i 4. klasse størstedelen. Det fremgår således, at knap halvdelen (47%) af de børn og de unge, der svarer at de går på internettet i fritiden sjældnere end en gang om ugen, er piger i 4. klasse.

Læsning af tabeller

Som nævnt tidligere, er der nogle af børnene og de unge, der har valgt ikke at svare på, hvilken klasse de går i og/eller om de er pige eller dreng. Det maksimale antal besvarelser er derfor tilsvarende lavere i de tabeller, hvor klasse og/eller køn fremgår. Disse tabeller læses primært vandret. Bemærk derfor at besvarelserne under klassetrin og køn i kolonnerne (lodret) *ikke* udgør 100%, men at det derimod er rækken (vandret) inden for den enkelte svarmulighed samt 'Total procent) der udgør 100%. Ligeledes summer kolonnen Samlet procent (lodret) til 100% og af den fremgår procentandelen af de samlede besvarelser fordelt på hver svarmulighed. Se nedenstående illustration:

¹³ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børnene og de unge *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* går på internettet om morgenen før skole og om aftenen.

¹⁴ Der er en difference mellem disse tal og tallene i tabel 10, hvor fordelingen ses på klasse og køn. Årsagen er, at der, som nævnt, er nogle af børnene og de unge der har undladt at svare på disse baggrundsvARIABLE (klasse og køn).

Spørgsmål	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)						Samlet procent
	4.kl.		7.kl.		9.kl.		
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	
.....	13
.....	17
.....	22
.....	24
.....	14
.....	5
.....	5
Total procent	♀ 16	♂ 14	♀ 22	♂ 28	♀ 12	♂ 8	100

Tabel 10. Børnene og de unges brug af internettet I (hyppighed, køn og klasse)

Svarmulighed	Hvor tit er du cirka på internettet i fritiden? (sæt kun ét kryds) ¹⁵	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)						Samlet procent ¹⁶
		4.kl.		7.kl.		9.kl.		
		♀	♂	♀	♂	♀	♂	
Flere gange hver dag		♀ 5	♂ 10	♀ 14	♂ 27	♀ 14	♂ 30	23
Hver dag		♀ 14	♂ 13	♀ 26	♂ 27	♀ 11	♂ 9	34
Hver anden dag		♀ 7	♂ 27	♀ 27	♂ 17	♀ 12	♂ 10	13
Et par gange om ugen		♀ 30	♂ 27	♀ 20	♂ 6	♀ 17	♂ -	19
Én gang om ugen		♀ 12	♂ 38	♀ 12	♂ 12	♀ 13	♂ 13	2
Kun i weekenden		♀ 22	♂ 29	♀ 14	♂ 14	♀ 14	♂ 7	4
Sjældnere end en gang om ugen		♀ 47	♂ 29	♀ -	♂ 12	♀ 12	♂ -	5
Total procent¹⁷		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

4.3.4. Hvor mange timer er børnene og de unge på internettet

Fordelingen af børnene og de unges daglige brug af internet (opgjort i timer) fordeler sig som vist i nedenstående tabel. De børn og unge der har svaret '0' er udeladt.

¹⁵ Tabellen læses således, at af de børn og unge, der er på internettet "Flere gange hver dag" i fritiden udgør piger i 4. klasse 5% og drenge i 4. klasse 10% etc. I alt har 73 børn og unge (100% i kategorien "Flere gange hver dag") ud af 321 svaret "Flere gange hver dag" og disse udgør samlet set 23%.

¹⁶ Kolonnen 'Samlet procent' er her knyttet til spørgsmålet "Hvor tit er du cirka på internettet i fritiden? (sæt kun ét kryds)" og indeholder både piger og drenge fra alle tre klassetrin.

¹⁷ Rækken 'Total procent' viser i procent hvor mange piger og drenge fra de forskellige klassetrin, der har besvaret spørgsmålet "Hvor tit er du cirka på internettet i fritiden? (sæt kun ét kryds)"

Tabel 11. Børnene og de unges daglige internetforbrug (opgjort i timer)

Svar	Hvor mange timer tror du, at du er på internettet hver dag? (skriv et tal) ¹⁸	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)						Samlet procent ¹⁹
		4.kl.		7.kl.		9.kl.		
		♀	♂	♀	♂	♀	♂	
0>1		♀ 36	♂ 21	♀ 14	♂ -	♀ 22	♂ 7	5
1>2		♀ 21	♂ 26	♀ 24	♂ 13	♀ 13	♂ 3	42
2>3		♀ 15	♂ 14	♀ 15	♂ 26	♀ 15	♂ 15	20
3>4		♀ 14	♂ 18	♀ 25	♂ 21	♀ 11	♂ 11	15
4>5		♀ -	♂ 17	♀ 18	♂ 18	♀ 12	♂ 35	6
5>6		♀ -	♂ -	♀ 21	♂ 29	♀ 14	♂ 36	5
6>7		♀ -	♂ -	♀ -	♂ 60	♀ -	♂ 40	2
>7		♀ 6	♂ 12	♀ 13	♂ 44	♀ 6	♂ 19	5
Total procent²⁰		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Det fremgår, at der er betydelig forskel på, hvor mange timer børnene og de unge er på internettet hver dag. Knap halvdelen (47%) har angivet, at de er på internettet mindre end to timer om dagen. De børn og unge, der har angivet, at de dagligt er på internettet 5 timer eller derover, er for størstedelens vedkommende drenge fra 7. og 9. klasse. Efter børnene og de unges egne angivelser af, hvor mange timer de tror, at de er på internettet hver dag, er børnene og de unge i gennemsnittet på internettet i 2 timer og 30 minutter hver dag²¹.

4.3.5. Hvad bruger børnene og de unge internettet til

Børnene og de unges brug af internettet er fordelt inden for de respektive formål, som nedenstående figur viser.

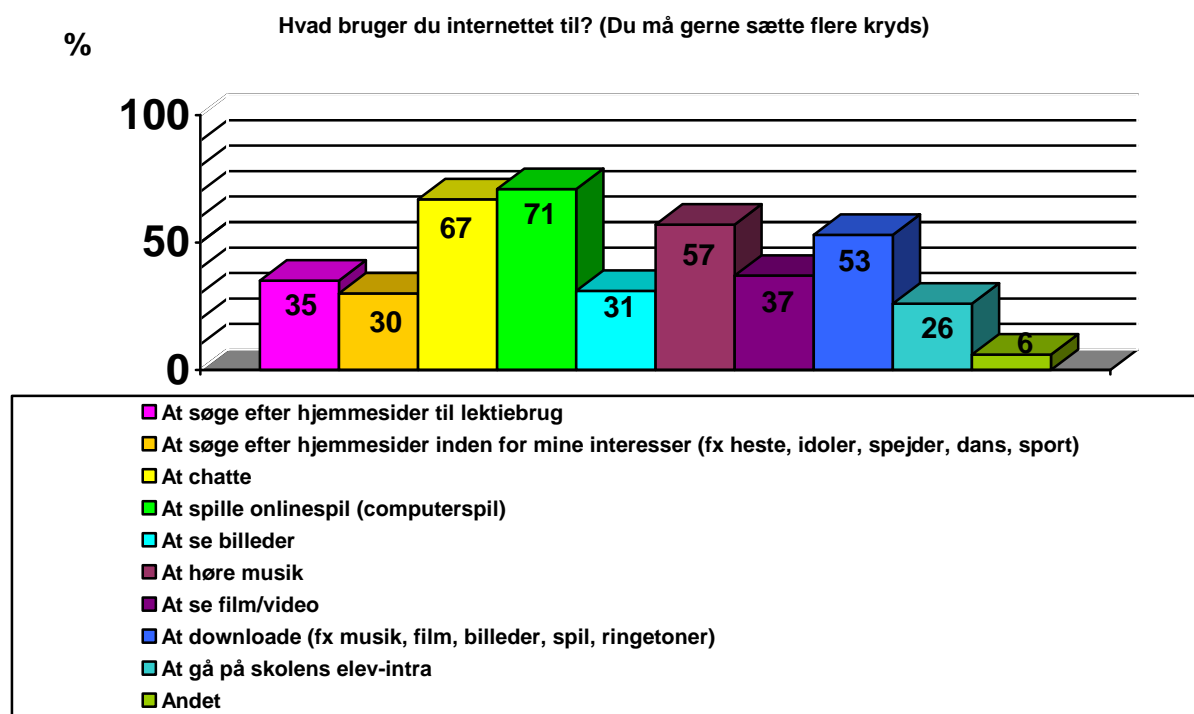
¹⁸ Tabellen læses således, at af de børn og unge, der tror de er på internettet mindre end én time om dagen udgør piger i 4. klasse 36% og drenge i 4. klasse 21% etc..

¹⁹ Kolonnen 'Samlet procent' er her knyttet til spørgsmålet "Hvor mange timer tror du, at du er på internettet hver dag? (skriv et tal)" og indeholder både piger og drenge fra alle tre klassetrin. Således har 14 børn og unge (= 100% i kategorien 0>1) ud af 290 har svaret at de tror, at de er på internettet under én time om dagen og disse udgør samlet set 5%.

²⁰ Rækken 'Total procent' viser i procent, hvor mange piger og drenge fra de forskellige klassetrin, der har besvaret spørgsmålet "Hvor mange timer tror du, at du er på internettet hver dag? (skriv et tal)"

²¹ Denne beregning er gennemført inklusiv - utroværdige - ekstremværdier (det vil sige værdier på mellem 10 og 21 timer pr. dag). Uden disse ekstremværdier bliver gennemsnittet på 2 timer og 11 minutter pr. dag.

Figur 2. Formålet med børnenes og de unges brug af internettet²²

Som figuren ovenfor viser, har flest børn og unge svaret at formålet med brugen af internettet er at spille onlinespil (71%), at chatte (67%), at høre musik (57%) og at downloade (53%).

Af tabel 12 fremgår denne brug fordelt på klasse og køn. Nedenstående ses den elevgruppe, der har det største brug af alle de, der har svaret inden for de enkelte formål:

Pigerne i 4. klasse

- at gå på skolens elev-intra (27%)

Pigerne i 7. klasse

- at søge efter hjemmesider inden for interesser (35%),
- at chatte (26%),
- at se billeder (30%)
- at høre musik (29%)

Drengene i 7. klasse

- at downloade (25%)
- at spille onlinespil (21%)
- at se film/video (27%)

²² På spørgsmålet om formålene med børnenes og de unges brug af internettet, har det været muligt at svare indenfor flere kategorier. Derfor summer tallene i teksten under figuren ikke til 100% og der fremgår ikke en 'Total procent' i tabel 12.

Pigerne i 9. klasse

- søgning efter hjemmesider til lektier (25%)

Tabel 12. Børnene og de unges brug af internettet II (formål, køn og klasse)

Svarmulighed	Hvad bruger du internettet til? (du må gerne sætte flere kryds) ²³	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)					
		4.kl.		7.kl.		9.kl.	
		♀	♂	♀	♂	♀	♂
At søge efter hjemmesider til lektiebrug		♀ 8	♂ 6	♀ 24	♂ 18	♀ 25	♂ 19
At søge efter hjemmesider inden for mine interesser (fx heste, idoler, spejder, dans, sport)		♀ 12	♂ 7	♀ 35	♂ 12	♀ 12	♂ 22
At chatte		♀ 10	♂ 11	♀ 26	♂ 22	♀ 17	♂ 14
At spille onlinespil (computerspil)		♀ 20	♂ 21	♀ 16	♂ 21	♀ 8	♂ 14
At se billeder		♀ 16	♂ 13	♀ 30	♂ 14	♀ 14	♂ 13
At høre musik		♀ 9	♂ 10	♀ 29	♂ 20	♀ 18	♂ 14
At se film/video		♀ 9	♂ 15	♀ 19	♂ 27	♀ 10	♂ 20
At downloade (fx musik, film, billeder, spil, ringetoner)		♀ 7	♂ 13	♀ 22	♂ 25	♀ 16	♂ 17
At gå på skolens elev-intra		♀ 27	♂ 22	♀ 18	♂ 13	♀ 8	♂ 12
Andet		♀ 5	♂ 33	♀ 19	♂ 19	♀ 19	♂ 5

4.3.6. Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed

Børnene og de unges vurdering af internettets *troværdighed* fremgår af de nedenstående fire tabeller. Af tabel 13 fremgår det, at 60% af børnene og de unge angiver, at de sjældent eller aldrig ser efter, hvem der har skrevet det, de bruger til lektier, fra internettet. I tabel 14 er besvarelsene fordelt i forhold til forældrenes uddannelsesniveau. Hvis man ser på besvarelsene 'Aldrig' er der en tendens til, at jo højere forældrenes uddannelsesniveau er, jo mindre svarer børnene og de unge at de 'Aldrig' ser efter, hvem der har skrevet det de bruger fra nettet til lektier. På uddannelsesniveauerne mellemlang- og lang videregående er over en tredjedel af besvarelsene dog 'Sjældent' – nemlig henholdsvis 34%²⁴ og 36%²⁵.

²³ Tabellen læses således, at af de børn og unge, der bruger internettet til at søge efter hjemmesider til lektiebrug udgør piger i 4. klasse 8 % og drenge i 4. klasse 6 % etc.

²⁴ De resterende besvarelser på spørgsmålet er ved Mellemlang videregående uddannelse som følgende: 'Altid' 13%, 'Ofte' 30% og 'Aldrig' 23%

Tabel 13. Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed I (klasse og køn)

Svarmulighed	Når du søger på internettet til lektier, ser du så efter, hvem der har skrevet det, du bruger?	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)						Samlet procent
		4.kl.		7.kl.		9.kl.		
		♀	♂	♀	♂	♀	♂	
Altid		♀ 11	♂ 26	♀ 21	♂ 21	♀ 8	♂ 13	15
Oft		♀ 12	♂ 18	♀ 29	♂ 12	♀ 13	♂ 16	25
Sjældent		♀ 18	♂ 14	♀ 15	♂ 23	♀ 19	♂ 11	30,0
Aldrig		♀ 18	♂ 22	♀ 19	♂ 21	♀ 12	♂ 8	30,0
Total procent		♀ 15	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 14	♂ 12	100,0

Tabel 14. Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed II (forældrenes uddannelsesniveaue)

Når du søger på internettet til lektier, ser du så efter, hvem der har skrevet det, du bruger? Sæt kun ét kryds	Svarmulighed				Samlet procent
	Altid	Oft	Sjældent	Aldrig	
Hvilken uddannelse har den af dine forældre, der har den højeste uddannelse?					
Mindre end folkeskolens afgangsprøve	-	17	67	16	2
Folkeskolens afgangsprøve	17	28	24	31	10
En erhvervsfaglig uddannelse (fx elektriker, butiksassistent, smed)	13	26	21	40	16
Studentereksamen (fx gymnasiet, HF, HTX, HHX)	25	25	21	29	8
En kortere videregående uddannelse af mindre end to års varighed (fx teknisk assistent, økonom, el-installatør)	20	7	33	40	5
En mellemlang videregående uddannelse af mindst to års varighed (fx markedsøkonom, folkeskolelærer, sygeplejerske)	13	30	34	23	16
En lang videregående uddannelse (fx læge, økonom, civilingeniør, gymnasielærer)	16	26	36	22	31
Anden uddannelse	14	24	27	35	12
Total procent	15	25	31	29	100

Af tabel 15 fremgår det, at 82% af børnene og de unge angiver, at de 'Altid' eller 'Oft' stoler på det, de bruger fra internettet til lektier. Hos de børn og unge der har svaret 'Altid', udgør drengene fra 4. og 7. klasse godt halvdelen (53%). Det er bemærkelsesværdigt, at det først og fremmest er de yngste elever, der er mere skeptiske over for det, de bruger fra internettet. Af

²⁵ De resterende besvarelser på spørgsmålet er ved Lang videregående uddannelse som følgende: 'Altid' 16%, 'Oft' 26% og 'Aldrig' 22%

alle de der har svaret, at de 'Aldrig' stoler på det de bruger fra nettet til lektier, udgør eleverne i 4. klasse hele 48%. I tabel 16 ses besvarelsene fordelt i forhold til forældrenes uddannelsesniveau.

Tabel 15. Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed III (klasse og køn)

Svarmulighed	Stoler du på det, du bruger fra internettet til lektier?	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)						Samlet procent
		4.kl.		7.kl.		9.kl.		
Altid		♀ 18	♂ 30	♀ 15	♂ 23	♀ 3	♂ 11	20
Oft		♀ 13	♂ 12	♀ 22	♂ 21	♀ 19	♂ 13	62
Sjældent		♀ 27	♂ 23	♀ 23	♂ 7	♀ 7	♂ 13	10
Aldrig		♀ 22	♂ 26	♀ 22	♂ 19	♀ 7	♂ 4	8
Total procent		♀ 16	♂ 18	♀ 20	♂ 20	♀ 14	♂ 12	100

Tabel 16. Børnene og de unges vurdering af internettets troværdighed IV (forældrenes uddannelsesniveau)

Stoler du på det, du bruger fra internettet til lektier?	Svarmulighed					Samlet procent
	Altid	Oft	Sjældent	Aldrig		
Hvilken uddannelse har den af dine forældre, der har den højeste uddannelse?						
Mindre end folkeskolens afgangsprøve	17	33	33	17	2	
Folkeskolens afgangsprøve	31	48	14	7	10	
En erhvervsfaglig uddannelse (fx elektriker, butiksassistent, smed)	20	59	6	15	16	
Studentereksamen (fx gymnasiet, HF, HTX, HHX)	8	79	8	5	8	
En kortere videregående uddannelse af mindre end to års varighed (fx teknisk assistent, økonom, el-installatør)	15	64	7	14	5	
En mellemlang videregående uddannelse af mindst to års varighed (fx markedsøkonom, folkeskolelærer, sygeplejerske)	16	71	4	9	16	
En lang videregående uddannelse (fx læge, økonom, civilingeniør, gymnasielærer)	19	71	8	2	31	
Anden uddannelse	20	47	19	14	12	
Total procent	18	64	10	8	100	

Med hensyn til de sprog, børnene og de unge anvender på internettet, er det bemærkelsesværdigt, at hele 49% har angivet, at de bruger *engelsk*. Desuden har 3% angivet, at de bruger 'Andre sprog'.²⁶ I alt har 95% svaret, at de bruger dansk på internettet²⁷.

Hele 45% af børnene og de unge har angivet, at de har set porno på internettet, ikke fordi de har ledt efter det, men fordi det pludselig er dukket op på skærmen, 52% har svaret 'Nej', mens de resterende 3% har svaret 'Ved ikke'.

Direkte adspurgt har 9% svaret 'Ja' til at de har søgt og set porno på internettet, 88% har svaret 'Nej', mens de resterende 3% har svaret 'Ved ikke'.

Når børnene og de unge er blevet spurgt, om de har læst eller set onde vittigheder på internettet om nogen, der har en anden hudfarve eller religion end dem selv, har 33% svaret 'Ja', 57% har svaret 'Nej', mens de resterende 10% har svaret 'Ved ikke'.

Over halvdelen (53%) svarer 'Ja' til at de *downloader* fra internettet.

Det, børnene og de unge downloader, er²⁸:

- Musik: 47%
- Film: 22%
- 'Andet': 14%

'Andet' er specificeret som eksempelvis: Spil, programmer, porno, billeder og baggrunde.

Af tabel 17 fremgår *lovligheden* af børnene og de unges downloads. Det fremgår af tabellen, at knap halvdelen (49 %) har angivet, at deres downloads er lovlige, mens 51% har svaret 'Nej' eller 'Ved ikke'.

Tabel 17. Børnene og de unges vurdering af lovligheden af deres downloads

Er det, du henter (downloader), lovligt?		Antal svar	Procent
Svarmuligheder	Ja	85	49
	Nej	44	25
	Ved ikke	45	26
	I alt	174	100
	Ikke besvaret	154	

²⁶ Disse sprog er specificeret som arabisk, islandsk, kinesisk, serbisk, bosnisk, spansk, tyrkisk og tysk.

²⁷ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børnene og de unge *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* bruger dansk og engelsk på internettet.

²⁸ Disse procent tal viser hvor mange af alle børnene og de unge, der downloader inden for de tre svarmuligheder. Det har igen været muligt at *sætte flere kryds*. I alt har 154 svaret at de downloader musik, 71 at de downloader film og 45 at de downloader 'Andet' fra internettet.

Total	328	
--------------	-----	--

Tabel 18. Vurdering af betydningen af lovligheden af downloads

Betyder det noget for dig, om det, du henter (downloader), er lovligt?		
	Antal svar	Procent
Svarmuligheder Ja	75	44
Nej	75	44
Ved ikke	22	12
I alt	172	100
Ikke besvaret	156	
Total	328	

Med hensyn til, om lovligheden af downloads betyder noget for børnene og de unge, er det bemærkelsesværdigt, at der er lige så mange børn og unge, for hvem lovligheden har betydning (44%), som børn og unge, for hvem den *ikke* betyder noget (44%). *Hyppigheden* af børnene og de unges *ulovlige* downloads fremgår af nedenstående tabel, hvor 31% har angivet at de *aldrig* ulovligt har downloadet noget, mens 28% har svaret at de *mange gange* ulovligt har downloadet materiale fra internettet.

Tabel 19. Hyppigheden af børnene og de unges ulovlige downloads

Hvor tit har du hentet (downloadet) noget ulovligt fra internettet?		
	Antal svar	Procent
Svarmuligheder Aldrig	54	31
En enkelt gang	26	15
Et par gange	44	26
Mange gange	49	28
I alt	173	100
Ikke besvaret	155	
Total	328	

4.3.7. Egne hjemmesider, weblogs (blogs), e-mails, chat, webcam og onlinespil

Af børnene og de unge har 10% angivet, at de har deres egen hjemmeside på internettet, 89% har angivet, at de ikke deres egen hjemmeside²⁹, mens de resterende 1% har angivet, at de ikke

²⁹ Heraf svarer 13%, at de har haft – men ikke længere har – deres egen internethjemmeside

ved, hvad en internethjemmeside er. De, der har deres egen hjemmeside på internettet, har angivet at den eksempelvis indeholder: "Alt muligt om mig selv og min hest", "Billeder, musik, film, tekst", "Der er mange tekster om mig og noget music", "Det er en fanesite for et spil", "fx et billede af min klasse", "fodbold", "fysik rapport", "Lidt om vores gård og dyr", "Oplysninger, kontakter, interesser m.m.", "www.2820.webbyen.dk" og "www.arto.dk".

Af børnene og de unge har 10% angivet, at de har deres egen webblog (blog) på internettet, mens 65% ikke har deres egen blog.³⁰ De resterende 25% har angivet, at de ikke ved, hvad en blog er. De, der har deres egen blog på internettet, har angivet at den eksempelvis handler om: "Alt mellem himmel og jord", "Det er ligesom en dagbog. Jeg skriver hvad jeg har lavet om dagen", "Diddl", "Fodbold og mig selv og tøj model", "Historie", "Hvordan jeg har det, og hvordan jeg føler ting og sådan. Nogen gange skriver jeg også om hvor højt jeg elsker mine venner og min familie osv.", "Jeg har en på Arto, hvor jeg skriver om mine venner", "Jeg spørger om en masse", "Lektier", "Mest om billeder og spil", "Mig og min bedste ven", "Mine hemmeligheder!", "Mine interesser og hvem jeg er".

Hele 79% har angivet, at de har deres egen e-mailadresse, 20% har ikke en e-mailadresse, mens de resterende 1% har angivet, at de ikke ved, hvad en e-mailadresse er. De, der har e-mail, skriver e-mails til³¹: Venner/kammerater (67%), kæreste (19%), søskende (27%), forældre (23%) og bedsteforældre (12%). Derudover angiver 16%, at de (desuden) skriver e-mails til nogen, der har mødt på internettet.

I alt har 67% af børnene og de unge angivet, at de *chatter* på internettet, 31% har svaret nej, mens de resterende 2% har angivet, at de ikke ved, hvad chat er. Af de, der chatter på internettet³², har 56% angivet, at de chatter på Arto og 86%, at de chatter via MSN. 26% har desuden angivet at de chatter i andre chatrooms – specificeret som eksempelvis GSM (Go Supermodel), Habbo, Komogvind og MySpace. De, der chatter på internettet, chatter med³³: Venner/kammerater (96%), kæreste (30%), søskende (38%), forældre (11%) og bedsteforældre (7%). Derudover har ca. en tredjedel (35%) svaret, at de chatter med nogen, de har mødt på internettet. Det er bemærkelsesværdigt – om end ikke overraskende – at det er mindre udbredt for børnene og de unge at chatte med forældre og bedsteforældre end at skrive e-mails til disse.

³⁰ Heraf angiver 6%, at de har haft – men ikke længere har – deres egen blog

³¹ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børn og unge *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* skriver e-mail til venner og til bedsteforældre.

³² Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børn og unge *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* chatter på Arto og via MSN.

³³ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børn og unge *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* chatter med venner og med søskende.

Hele 92% har angivet, at de sidder alene foran computeren, når de chatter,³⁴ mens 71% også sidder sammen med venner/kammerater, når de chatter. Kun ganske få har angivet, at de også sidder sammen med voksne – specificeret som forældre (7%) henholdsvis andre voksne (2%).

I alt har 47% svaret, at de har anvendt et *nickname* (alias/dæknavn), når de har chattet på internettet, 46% har svaret, at de *ikke* har anvendt et *nickname*, mens de resterende 7% har angivet, at de ikke ved, hvad et *nickname* er.

Som begrundelse for anvendelse af *nickname* har børnene og de unge skrevet:

- "Bare for sjov", "Fordi jeg havde lyst", "For det lyder godt", "Fordi det er smart - fordi det lyder meget bedre", "Fordi at det andet er for langt og for besværligt", "Har brugt mit kælenavn, fordi jeg synes at mit rigtige navn er grimt", "Mit rigtige navn var optaget", "Det er enten hvad mine venner/familie kalder mig eller hvis jeg er fan af noget fx PRISON BREAK"
- "Det kan være farligt ikke at gøre det", "For at sikre mig selv, for vold osv., jeg vil ikke blive opsøgt af et eller anden jeg ikke kender", "For jeg vil ikke skrive mit fulde navn inde på arto, hvis der f.eks. er pædofiler", "fordi der er jo nogle, der er nogle pædofile stoddere", "Fordi jeg aldrig opgiver nogle personlige oplysninger på nettet", "Fordi nogen kan hacke min bruger og se hvor jeg bor", "Jeg må ikke udlevere mit navn for min mor", "Det er ikke altid jeg bruger mit rigtige navn, det er sjældent, men jeg vil ikke vise det, fordi det er ikke alle jeg vil have til at kende mig/mit rigtige navn!!"
- "Fordi siden siger jeg skal", "Det er umuligt uden, men jeg oplyser gerne mit navn til fremmede fordi de færreste kommer fra Danmark"
- "Det gjorde jeg da jeg var mindre, men gør det ikke mere", "Ved Ikke. Måske en måde at fortælle noget om sig selv"

I alt har 22 % angivet, at de har sagt eller skrevet, at de var ældre, end de var, når de har skrevet med nogen, de ikke kendte på internettet, mens de resterende 78% har svaret, at de *ikke* har sagt eller skrevet, at de var ældre, end de var.

Som begrundelse for at sige eller skrive, at de var ældre, end de var, har børnene og de unge skrevet:

- "Bare for sjov", "Det er nogle gange sjovt at være en anden person", "Det var kun et år, mest fordi at jeg skrev med min bedste ven også skulle man være 12", "For at virke mere interessant", "Fordi dem jeg snakkede med, var en del ældre", "Hvis jeg nu bare er inde og chatte på internettet kan jeg godt finde på at lave gas med den jeg skriver med, så derfor siger jeg ikke hvad jeg hedder rigtigt"
- "Ellers måtte jeg ikke ha' en profil", "Fordi ellers kan jeg ikke spille poker på nettet... om penge", "Fordi jeg spiller et online spil hvor det er bedre at være 18",
- "Fordi, at så hvis man har aftalt og mødes så kigger han efter en på en anden alder, fordi jeg ikke kommer"

³⁴ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børn og ungene *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* nogle gange sidder alene, når de chatter, og andre gange sidder sammen med søskende, når de chatter.

I alt har 48% svaret, at de bruger *webcam*, 44% bruger ikke *webcam*, mens de resterende 8% har angivet, at de ikke ved, hvad *webcam* er.

De, der bruger *webcam*, er på *webcam* med³⁵: Venner/kammerater (45%), kæreste (17%), søskende (13%), forældre (4%) og bedsteforældre (2%). Derudover angiver næsten 9%, at de er på *webcam* med nogen, de har mødt på internettet.

Det bemærkes, at andelen af børn og unge, der er på *webcam* med forældre og bedsteforældre er yderligere faldet i forhold til den andel, der chattede med forældre og bedsteforældre.

I alt har 43% af børnene og de unge angivet, at de sidder alene foran computeren, når de *webcammer*,³⁶ mens 36% også sidder sammen med venner/kammerater. 12% af børnene og de unge har svaret at de sidder sammen med søskende, når de *webcammer*. Kun ganske få (3%) har angivet, at de sidder sammen med deres forældre, når de *webcammer*.

Hele 71% spiller onlinespil på internettet, 28% spiller ikke onlinespil, mens de resterende 1% har angivet, at de ikke ved, hvad onlinespil er. Børnene og de unge har svaret, at de eksempelvis spiller Counter Strike, Arto-spil, backgammon, gratisspil, jeopardy, ludo, skydespil og World of Warcraft.

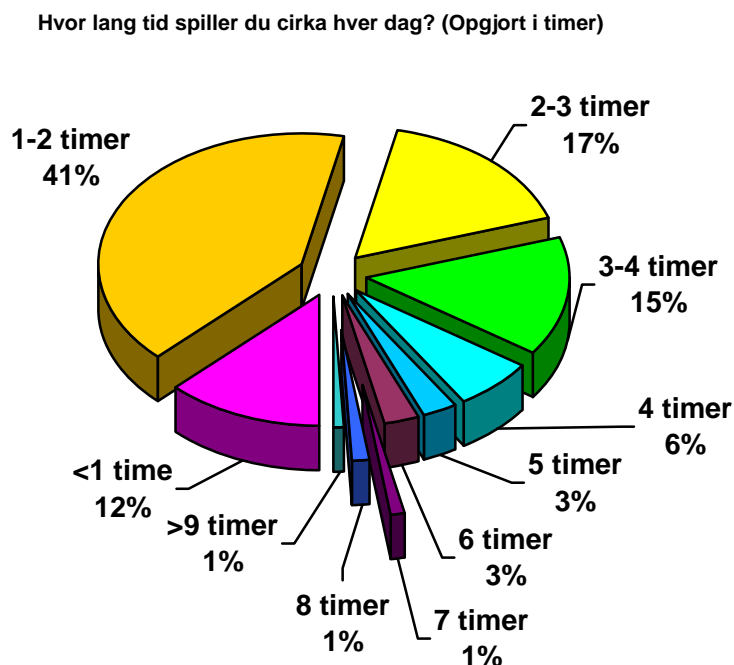
Fordelingen af børnene og de unges daglige onlinespil på internettet (opgjort i timer) fordeler sig som vist i nedenstående figur.³⁷

³⁵ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børn og ungene *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* er på *webcam* med venner og med kæresten.

³⁶ Bemærk igen, at disse procenttal *ikke* summer til hundrede, hvilket skyldes, at børn og ungene *kan sætte flere kryds* – det vil sige angive, at de eksempelvis *både* nogle gange sidder alene, når de *webcammer*, og andre gange sidder sammen med søskende, når de *webcammer*.

³⁷ Fordelingen viser 217 børn og unge ud af 232 mulige, som har tilkendegivet at de spiller onlinespil. Altså har 15 af disse undladt at svare eller tilkendegivet at de ikke spiller hver dag. Procenttallene i figuren er afrundet til hele tal.

Figur 3. Børnene og de unges daglige onlinespil på internettet (opgjort i timer)

Af alle de børn og unge, der har svaret at de spiller onlinespil hverdag, udgør de der spiller under 1 time om dagen 12%, 41% af børnene og de unge spiller 1-2 time om dagen, mens 17% spiller i 2-3 timer om dagen. 15% har angivet, at de spiller i 3-4 timer hver dag og de resterende 15% spiller 4 timer eller derover. De børn og de unge, der har angivet at de spiller onlinespil på internettet hver dag, spiller i gennemsnit 2 timer og 5 minutter pr. dag³⁸.

4.4. Mobning på internettet

Kun 7% af børnene og de unge har angivet, at de er blevet mobbet på internettet. Hele 91% har svaret, at de *ikke* er blevet mobbet på internettet, mens de resterende 2% har svaret 'Ved ikke'.

En lidt større andel - nemlig 9% - har omvendt angivet, at *de selv* har mobbet *andre* på internettet. Her har hele 87% angivet, at de *ikke* selv har mobbet andre på internettet, mens de resterende 4% har svaret 'Ved ikke'.

En noget større andel end de 7%, der angav, at de var blevet mobbet på internettet - nemlig 15% - har imidlertid svaret, at de har modtaget e-mails eller chat-beskeder, der har gjort dem

³⁸ Denne beregning er gennemført inklusiv den - utroværdige - ekstremværdi på 13 timer. Uden denne ekstremværdi bliver gennemsnittet på 2 timer og 2 minutter pr. dag.

kede af det eller i dårligt humør³⁹, mens 8% har svaret, at de har modtaget e-mails eller chatbeskeder, der ligefrem har gjort dem utrygge eller bange⁴⁰. Dette resultat kan skyldes, at børnene og de unge ikke giver sig selv prædikatet "mobbeoffer" og at de godt kan føle sig chikaneret uden at betragte det som mobning.

Desuden har 20% angivet, at de har skrevet eller sagt noget grimt til nogen på internettet⁴¹, mens 22% har angivet, at nogen har skrevet eller sagt noget grimt til dem på internettet⁴².

4.4.1. Mødes i virkeligheden

Hele 40% af undersøgelsens børn og unge har angivet, at de kender nogen, der har mødtes med personer i virkeligheden, som de først har mødt på internettet. De resterende 60% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål.

I alt har 13% svaret, at de *selv* har foreslået at mødes med personer, som de har mødt på internettet, i virkeligheden⁴³.

En fjerdedel (25%) har svaret, at de har mødt nogen på internettet, som har foreslået at mødes i virkeligheden⁴⁴ - og 17% har rent faktisk mødtes med personer i virkeligheden, som de først har mødt på internettet. Af disse har 3 *børn og unge* angivet, at de i den forbindelse har oplevet noget ubehageligt.

4.4.2. Pædofili

I undersøgelsen har vi undersøgt problematikker i forhold til pædofili og børn og unges brug af internettet i fritiden. I medier og den offentlige debat bruges begrebet pædofil oftest om en person, der dyrker sex med børn og unge under den seksuelle lavalder (hvilket er kriminelt jf. Straffelovens §222). Pædofili er betegnelsen for en voksen persons seksuelle tiltrækning til børn og kan defineres som seksuel forkærlighed for børn. Det er værd at bemærke, at pædofili *ikke nødvendigvis* betyder, at der er tale om et fysisk forhold.

³⁹ På spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne har modtaget e-mails eller chatbeskeder, der har gjort vedkommende ked af det eller i dårligt humør, har 82% svaret 'Nej', mens de resterende 3% har svaret 'Ved ikke'.

⁴⁰ På spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne har modtaget e-mails eller chatbeskeder, der har gjort vedkommende utryg eller bange, har 90% svaret 'Nej', mens de resterende 2% har svaret 'Ved ikke'.

⁴¹ På spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne *selv* har skrevet eller sagt noget grimt til nogen på internettet, har 79% svaret 'Nej', mens de resterende - under 1% - har svaret 'Ved ikke, hvad det betyder'.

⁴² På spørgsmålet om, hvorvidt nogen har sagt eller skrevet nogen grimt *til* respondenterne på internettet, har 77% svaret 'Nej', mens de resterende 1% har svaret 'Ved ikke, hvad det betyder'.

⁴³ De resterende 87% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål.

⁴⁴ De resterende 75% har svaret 'Nej' på dette spørgsmål.

Undersøgelsens børn og unge har angivet, at de i højere grad har oplevet pædofili/børnelokkere end mobning på internettet. I alt har 10% svaret - svarende til 27 børn og unge - 'Ja' til, at de har oplevet pædofili/børnelokkere på internettet, mens kun 7% - svarende til 22 børn og unge - har angivet, at de er blevet mobbet på internettet. Dette synes umiddelbart bemærkelsesværdigt og kan give anledning til at stille spørgsmål ved såvel pålideligheden som gyldigheden af svarene⁴⁵. I nedenstående to tabeller er svarene på spørgsmålene angående pædofili/børnelokkere fordelt på børnene og de unges klassetrin og etnicitet.

I alt har 14% angivet, at de ikke ved hvad pædofili/børnelokkere er, mens de resterende 86% har svaret 'Ja' på dette spørgsmål. I tabel 20 er besvarelsene fordelt på klassetrin og etnicitet. Det er ikke overraskende, at en stor del - nemlig 87%, af de der har svaret 'Nej' til, om de ved hvad pædofili/børnelokkere er - er elever i 4. klasse. Der er ikke noget der tyder på, at eventuelle sprogvanskeligheder eller kulturelle forskelle gør dette spørgsmål vanskeligere at forstå for børnene og de unge, der *ikke* er født i Danmark. Af disse har 82% angivet, at de ved hvad pædofili/børnelokkere er. Hos børnene og de unge født i Danmark har 87% svaret 'Ja' på samme spørgsmål.

Tabel 20. Kendskab til med pædofili/børnelokkere (klasse og etnicitet)

Svarmuligheder	I hvilket land er du født?	Ved du hvad pædofili (børnelokkere) er?	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)			Samlet procent
			4.kl.	7.kl.	9.kl.	
Danmark		Ja	26	46	28	77
		Nej	87	8	5	12
Tyrkiet		Ja	100	-	-	⁴⁶
		Nej	-	-	-	-
Parkistan		Ja	-	67	33	1
		Nej	-	-	-	-
Andet		Ja	26	41	33	8
		Nej	86	14	0	2
Antal besvarelser			113	130	81	
Total procent			35	40	25	100

⁴⁵ Det skal imidlertid nævnes, at der *ikke* er børn og unge, der har svaret 'Nej' på spørgsmålet "Ved du hvad pædofili (børnelokkere) er?" men samtidig har svaret 'Ja' på spørgsmålet 'Har du oplevet pædofili/børnelokkere på internettet?', hvilket ville være en indikator for forståelsesproblemer.

⁴⁶ Der er her tale om én besvarelse, hvilken udgør 0,3% af de samlede besvarelser.

Tabel 21. Oplevelser med pædofili/børnelokkere på internettet (klasse og etnicitet)

Svarmuligheder	I hvilket land er du født?	Har du oplevet pædofili (børnelokkere) på internettet?	Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)			Samlet procent
			4.kl.	7.kl.	9.kl.	
Danmark		Ja	5	57	38	8
		Nej	29	42	29	73
		Måske	23	68	9	8
Tyrkiet		Ja	-	-	-	-
		Nej	100	-	-	47
		Måske	-	-	-	-
Pakistan		Ja	-	-	-	-
		Nej	-	67	33	1
		Måske	-	-	-	-
Andet		Ja	33	50	17	2
		Nej	24	38	38	8
		Måske	-	-	-	-
Antal besvarelser			74	126	79	
Total procent			27	45	28	100

I alt har 10%⁴⁸ af undersøgelsens børn og unge angivet, at de har oplevet og 8%⁴⁹ at de *måske* har oplevet pædofili /børnelokkere på internettet. De resterende 82%⁵⁰ har svaret 'Nej' på dette spørgsmål. Det er bemærkelsesværdigt, at af de 10% (svarende til 27 børn og unge), der har svaret 'Ja' til at de har oplevet pædofili/børnelokkere på internettet, er en temmelig høj andel - nemlig 22% - født i et 'Andet' land. Af de børn og unge, der er født i Danmark, har 8% svaret 'Ja' til samme spørgsmål. Størstedelen, af de børn og unge, der angiver at have oplevet pædofili/børnelokkere på internettet, er elever fra 7. klasse. Fra 4. klasse har 11% svaret 'Ja' på spørgsmålet, fra 7. klasse har 56% svaret 'Ja' og fra 9. klasse er det 33%.⁵¹

Følgende er en række udsagn fra et åbent spørgsmål vedrørende *hvordan* børnene og de unge har oplevet pædofili/børnelokkere på internettet.

⁴⁷ Der er her tale om én besvarelse, hvilken udgør 0,4% af de samlede besvarelser.

⁴⁸ Herunder er 8% af børnene og de unge født i Danmark og 2% er født i et 'Andet' land.

⁴⁹ De 8% er børn og unge født i Danmark.

⁵⁰ Herunder er 73% født i Danmark, under 1% født i Tyrkiet, 1% født i Pakistan og 8% født i et 'Andet' land.

⁵¹ Den antalsmæssige fordeling er 3 elever fra 4. klasse, 15 elever fra 7. klasse og 9 elever fra 9. klasse

- En dreng fra 7. klasse har skrevet; "Jeg var inde på arto og fik en besked fra en mand, som gav mig sin MSN, jeg tog den ikke. Senere skrev han inde på min besked og sagde at han gerne vil mødes med mig, efter noget tid fik jeg ud af ham at han var 32".
- Nogle piger fra 7. klasse har skrevet; "Der går rygter og man kan jo aldrig være helt sikker", "En der ville se mig (og min veninde) nøgne på Webcam", "Han var 31 og skrev søde skat og meget mærkelige ting", " Han ville gerne mødes med mig og ville gerne i seng med mig og senere fandt jeg ud af at han var cirka 30-40år (ikke fordi vi mødtes men min kæreste gjorde det for mig) (han er 1 år ældre end mig.)", " Hvis der er en inde på internettet, der tror en anden er pædofil, så går der ikke lang tid før hele chatroomet ved det!", " Jeg var bare på MSN så skrev han og jeg kom til at godkende men så skrev han alt muligt og om jeg ville se hans krop".
- Drengene fra 9. klasse skriver; "Har set 'snydebeskeder' på div. chat steder" og "Set på arto - nogle der virkede som pædofile".
- En pige fra 9. klasse har skrevet; " Fordi der var en gammel mand en gang som sagde, han ville komme hjem til mig og hente mig så vi kunne gå hjem til ham og få noget lækkert ".

4.5. Børnene og de unges egne bekymringer i forhold brug af internettet i fritiden

I undersøgelsen har vi spurgt børnene og de unge om deres *bekymringer* i forhold til deres brug af internettet i fritiden og bedt dem angive, om eksempelvis omfanget af deres onlinespil på internettet bekymrede dem 'Meget', 'En del', 'Lidt' eller 'Ikke'. Besvarelsene på disse bekymrings spørgsmål er sammenfattet i tabellerne nedenfor fordelt på klassetrin og køn.

Tabel 22. Børnene og de unges bekymringer (klasse og køn)

Svarmuligheder	Hvor meget bekymrer det dig om du bliver mobbet på internettet?	I hvilken klasse går du i?						Samlet procent
		4. kl.		7. kl.		9. kl.		
Det bekymrer mig meget		♀ 32	♂ 30	♀ 21	♂ 3	♀ 11	♂ 3	11
Det bekymrer mig en del		♀ 22	♂ 15	♀ 26	♂ 22	♀ 11	♂ 4	8
Det bekymrer mig lidt		♀ 17	♂ 7	♀ 30	♂ 23	♀ 19	♂ 4	17
Det bekymrer mig ikke		♀ 11	♂ 20	♀ 17	♂ 22	♀ 13	♂ 17	64
Antal besvarelser		♀ 49	♂ 61	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent		♀ 15	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 14	♂ 12	100

		I hvilken klasse går du i?						
Hvor meget bekymrer det dig om du mobber andre på internettet?		4. kl.		7. kl.		9. kl.		Samlet procent
Svarmuligheder	Det bekymrer mig meget	♀ 29	♂ 24	♀ 20	♂ 18	♀ 5	♂ 4	26
	Det bekymrer mig en del	♀ 16	♂ 11	♀ 29	♂ 20	♀ 13	♂ 11	14
	Det bekymrer mig lidt	♀ 12	♂ 10	♀ 25	♂ 23	♀ 18	♂ 12	12
	Det bekymrer mig ikke	♀ 9	♂ 21	♀ 16	♂ 21	♀ 17	♂ 16	48
	Antal besvarelser	♀ 49	♂ 61	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent	♀ 15	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 14	♂ 12	100	

		I hvilken klasse går du i?						
Hvor meget bekymrer det dig om du ser porno på internettet?		4. kl.		7. kl.		9. kl.		Samlet procent
Svarmuligheder	Det bekymrer mig meget	♀ 30	♂ 27	♀ 20	♂ 14	♀ 7	♂ 2	30
	Det bekymrer mig en del	♀ 4	♂ 18	♀ 21	♂ 25	♀ 21	♂ 11	9
	Det bekymrer mig lidt	♀ 13	♂ 13	♀ 25	♂ 28	♀ 9	♂ 12	10
	Det bekymrer mig ikke	♀ 9	♂ 16	♀ 19	♂ 22	♀ 16	♂ 18	51
	Antal besvarelser	♀ 48	♂ 60	♀ 64	♂ 65	♀ 42	♂ 38	
Total procent	♀ 15	♂ 19	♀ 20	♂ 21	♀ 13	♂ 12	100	

		I hvilken klasse går du i?						
Hvor meget bekymrer det dig om du ser vold på internettet?		4. kl.		7. kl.		9. kl.		Samlet procent
Svarmuligheder	Det bekymrer mig meget	♀ 26	♂ 23	♀ 24	♂ 12	♀ 11	♂ 4	26
	Det bekymrer mig en del	♀ 5	♂ 13	♀ 24	♂ 18	♀ 24	♂ 16	12
	Det bekymrer mig lidt	♀ 14	♂ 14	♀ 19	♂ 21	♀ 16	♂ 16	16
	Det bekymrer mig ikke	♀ 12	♂ 20	♀ 17	♂ 25	♀ 12	♂ 14	46
	Antal besvarelser	♀ 48	♂ 61	♀ 63	♂ 64	♀ 43	♂ 38	
Total procent	♀ 15	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 14	♂ 12	100	

		I hvilken klasse går du i?						
Hvor meget bekymrer det dig om du spiller onlinespil (computerspil) på internettet?		4. kl.		7. kl.		9. kl.		Samlet procent
Svarmuligheder	Det bekymrer mig meget	♀ 19	♂ 29	♀ 14	♂ 19	♀ 9	♂ 10	6
	Det bekymrer mig en del	♀ 11	♂ 11	♀ 34	♂ 22	♀ 11	♂ 11	3
	Det bekymrer mig lidt	♀ 26	♂ 23	♀ 12	♂ 15	♀ 9	♂ 15	11
	Det bekymrer mig ikke	♀ 14	♂ 18	♀ 21	♂ 21	♀ 14	♂ 12	80
	Antal besvarelser	♀ 50	♂ 60	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent	♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100	

		I hvilken klasse går du i?						
Hvor meget bekymrer det dig om du bruger betalingssites på internettet (dvs. køber og betaler for varer og/eller tjenester over internettet)?		4. kl.		7. kl.		9. kl.		Samlet procent
Svarmuligheder	Det bekymrer mig meget	♀ 21	♂ 33	♀ 21	♂ 14	♀ 9	♂ 2	25
	Det bekymrer mig en del	♀ 18	♂ 8	♀ 23	♂ 23	♀ 15	♂ 13	13
	Det bekymrer mig lidt	♀ 7	♂ 10	♀ 23	♂ 22	♀ 17	♂ 21	18
	Det bekymrer mig ikke	♀ 15	♂ 17	♀ 18	♂ 22	♀ 14	♂ 14	44
	Antal besvarelser	♀ 49	♂ 59	♀ 65	♂ 64	♀ 43	♂ 38	
Total procent	♀ 15	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 14	♂ 12	100	

		I hvilken klasse går du i?						
Hvor meget bekymrer det dig om du downloader ulovligt fra internettet?		4. kl.		7. kl.		9. kl.		Samlet procent
Svarmuligheder	Det bekymrer mig meget	♀ 31	♂ 28	♀ 14	♂ 16	♀ 7	♂ 4	29
	Det bekymrer mig en del	♀ 3	♂ 18	♀ 29	♂ 24	♀ 18	♂ 8	12
	Det bekymrer mig lidt	♀ 11	♂ 7	♀ 25	♂ 20	♀ 16	♂ 21	18
	Det bekymrer mig ikke	♀ 11	♂ 17	♀ 19	♂ 23	♀ 16	♂ 14	41
	Antal besvarelser	♀ 50	♂ 59	♀ 63	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent	♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100	

Som det fremgår af ovenstående tabeller, er det først og fremmest børnene og de unge i 4. klasse samt pigerne i 7. klasse, der bekymrer sig 'Meget' i forhold til de adspurgte områder. I 7. klasse bekymrer drengene sig dog i højere grad 'Meget' i forhold til pigerne, når det drejer sig om onlinespil og ulovlige downloads. Samlet set er det bemærkelsesværdigt, at mellem 41% og 80% af undersøgelsens børn og unge har svaret "Det bekymrer mig ikke" på spørgsmålene. Mindst bekymrede har børnene og de unge udtrykt sig i forhold til onlinespil på internettet, hvor 80% har svaret "Det bekymrer mig ikke". Mellem 6% og 30% af besvarelserne er "Det bekymrer mig meget". Mest bekymring har børnene og de unge i forhold til at se på porno på internettet, hvor 30% svarer "Det bekymrer mig meget".

Det er bemærkelsesværdigt, at den andel (26%) af børnene og de unge, der bekymrer sig 'Meget' om, hvorvidt de selv mobber andre på nettet, er større end den andel (11%), der bekymrer sig 'Meget' om, hvorvidt de selv bliver mobbet på internettet.

4.6. Aftaler med forældrene om brug af internettet

I det elektroniske spørgeskema har vi afslutningsvis spurgt til børnenes og de unges aftaler med forældrene om brug af internettet i fritiden. Besvarelserne på disse spørgsmål fremgår af nedenstående tabeller - fordelt på klasse og køn samt forældrenes uddannelsesniveau.

Det fremgår, at 41% har angivet, at de har talt med deres forældre om, hvilke sider de må besøge på internettet. Det fremgår imidlertid også, at næsten halvdelen (47%) *ikke* har talt med deres forældre om dette, mens de resterende 12% ikke kan huske, om de har talt med forældrene om det.

En tredjedel (33%) har angivet, at de har talt med deres forældre om, hvor lang tid, de må være på internettet ad gangen. Det fremgår imidlertid også, at 61% *ikke* har talt med deres forældre om dette, mens de resterende 6% ikke kan huske, om de har talt med forældrene om det.

I alt har 60% angivet, at de har talt med deres forældre om, hvorvidt de må købe varer og/eller tjenester via internettet. Det fremgår, at 30% *ikke* har talt med deres forældre om dette, mens de resterende 10% ikke kan huske, om de har talt med forældrene om det.

Hvis man betragter besvarelsene fra eleverne i 7. klasse, hvor antallet af mulige besvarelser er ligeligt fordelt mellem piger og drenge, ses en tendens til, at pigerne i højere grad end drengene har angivet, at de har talt med forældrene om brug af internettet. I forhold til hvor lang tid børnene og de unge må været på internettet ad gangen ses det dog, at drengene i både 4., 7. og 9. klasse i højere grad end pigerne har talt med forældrene. I den sammenhæng bemærkes det, at drengene - særligt de ældste - er i overtal i forhold til pigerne og de yngre drenge, når der er tale om et dagligt internetforbrug på 5 timer og opefter⁵².

Tabel 23. Aftaler med forældrene om brug af internettet i fritiden I (klasse og køn)

Svarmuligheder		Hvilken klasse går du i? (Angivet i procent)						Samlet procent
		4.kl.		7.kl.		9.kl.		
Har du talt med din mor eller far om, hvilke sider du må besøge på internettet?	Ja	♀ 17	♂ 20	♀ 24	♂ 19	♀ 13	♂ 7	41
	Nej	♀ 15	♂ 16	♀ 13	♂ 24	♀ 15	♂ 17	47
	Ved ikke/husker ikke	♀ 17	♂ 23	♀ 33	♂ 10	♀ 10	♂ 7	12
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 61	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

⁵² Se tabel 11 for yderligere detaljer.

Har du talt med din mor eller far om, at det du læser på internettet ikke altid er rigtigt	Ja	♀ 17	♂ 16	♀ 25	♂ 14	♀ 18	♂ 10	39
	Nej	♀ 16	♂ 18	♀ 16	♂ 26	♀ 11	♂ 13	47
	Ved ikke/ husker ikke	♀ 13	♂ 27	♀ 22	♂ 18	♀ 9	♂ 11	14
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 60	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvor lang tid du må være på internettet ad gangen	Ja	♀ 20	♂ 24	♀ 14	♂ 19	♀ 11	♂ 12	33
	Nej	♀ 15	♂ 17	♀ 22	♂ 20	♀ 15	♂ 11	61
	Ved ikke/ husker ikke	♀ 5	♂ 5	♀ 37	♂ 32	♀ 5	♂ 16	6
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 60	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, brug af nicknames/alisa/ dæknævne på internettet	Ja	♀ 19	♂ 18	♀ 23	♂ 20	♀ 10	♂ 10	23
	Nej	♀ 13	♂ 17	♀ 19	♂ 22	♀ 15	♂ 14	62
	Ved ikke/ husker ikke	♀ 24	♂ 28	♀ 20	♂ 14	♀ 8	♂ 6	15
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 60	♀ 64	♂ 65	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvordan du færdes sikkert og trygt på internettet	Ja	♀ 16	♂ 19	♀ 24	♂ 18	♀ 13	♂ 10	51
	Nej	♀ 13	♂ 17	♀ 15	♂ 26	♀ 14	♂ 15	38
	Ved ikke/ husker ikke	♀ 28	♂ 22	♀ 22	♂ 9	♀ 11	♂ 8	11
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 60	♀ 65	♂ 65	♀ 43	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvordan du skal opføre dig korrekt overfor andre på internettet	Ja	♀ 17	♂ 20	♀ 25	♂ 17	♀ 11	♂ 10	43
	Nej	♀ 16	♂ 16	♀ 12	♂ 24	♀ 17	♂ 15	45
	Ved ikke/ husker ikke	♀ 13	♂ 23	♀ 33	♂ 15	♀ 8	♂ 8	12
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 60	♀ 65	♂ 65	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvad det vil sige at være ansvarlig på internettet mht. copyright i forbindelse med film og musik	Ja	♀ 14	♂ 19	♀ 22	♂ 19	♀ 14	♂ 12	38
	Nej	♀ 15	♂ 16	♀ 18	♂ 23	♀ 15	♂ 13	50
	Ved ikke/ husker ikke	♀ 24	♂ 29	♀ 24	♂ 10	♀ 5	♂ 8	12

Antal besvarelser		♀ 51	♂ 60	♀ 65	♂ 64	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvordan du skal håndtere mail- eller chat invitationer om at mødes i vrieligheden	Ja	♀ 14	♂ 15	♀ 28	♂ 19	♀ 14	♂ 10	52
	Nej	♀ 18	♂ 22	♀ 7	♂ 23	♀ 15	♂ 15	39
	Ved ikke/husker ikke	♀ 17	♂ 24	♀ 24	♂ 17	♀ 4	♂ 14	9
Antal besvarelser		♀ 50	♂ 59	♀ 63	♂ 65	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvordan du skal håndtere informationer, der kan virke stødende, på internettet	Ja	♀ 18	♂ 16	♀ 28	♂ 19	♀ 12	♂ 7	35
	Nej	♀ 13	♂ 22	♀ 12	♂ 24	♀ 13	♂ 16	51
	Ved ikke/husker ikke	♀ 24	♂ 9	♀ 7	♂ 11	♀ 18	♂ 11	14
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 57	♀ 64	♂ 65	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 18	♀ 20	♂ 21	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvordan du skal beskytte følsomme oplysninger, fx password, navn, cpr.nr., adresse, telefonnr. og billeder	Ja	♀ 15	♂ 18	♀ 23	♂ 19	♀ 13	♂ 12	56
	Nej	♀ 15	♂ 22	♀ 13	♂ 23	♀ 14	♂ 13	34
	Ved/husker ikke	♀ 29	♂ 9	♀ 26	♂ 16	♀ 10	♂ 10	10
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 59	♀ 63	♂ 64	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 19	♀ 20	♂ 20	♀ 13	♂ 12	100

Har du talt med din mor eller far om, hvorvidt du må købe varer og/eller tjenester via internettet	Ja	♀ 14	♂ 18	♀ 22	♂ 22	♀ 13	♂ 11	60
	Nej	♀ 21	♂ 16	♀ 13	♂ 21	♀ 15	♂ 14	30
	Ved ikke/husker ikke	♀ 19	♂ 25	♀ 25	♂ 9	♀ 9	♂ 13	10
Antal besvarelser		♀ 52	♂ 58	♀ 64	♂ 65	♀ 42	♂ 38	
Total procent		♀ 16	♂ 18	♀ 20	♂ 21	♀ 13	♂ 12	100

Besvarelserne vedrørende aftaler med forældrene i forhold til forældrenes uddannelsesniveau fremgår af tabel 24 nedenfor. Der ses en nogenlunde jævn tendens til, at antallet af områder, hvor der er aftaler med forældrene om børnene og de unges brug af internettet, siger i takt med at uddannelsesniveautet stiger.

Tabel 24. Aftaler med forældrene om brug af internettet i fritiden II (forældrenes uddannelsesniveau)

- ① Mindre end folkeskolens afgangsprøve
- ② Folkeskolens afgangsprøve
- ③ En erhvervsfaglig uddannelse (fx elektriker, butiksassistent, smed)
- ④ Studentereksamen (fx gymnasiet, HF, HTX, HHX)
- ⑤ En kortere videregående uddannelse af mindre end to års varighed (fx teknisk assistent, økonom, el-installatør)
- ⑥ En mellemlang videregående uddannelse af mindst to års varighed (fx markedsøkonom, folkeskolelærer, sygeplejerske)
- ⑦ En lang videregående uddannelse (fx læge, økonom, civilingeniør, gymnasielærer)
- ⑧ Anden uddannelse

		①	②	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧	Samlet procent	
Svarmuligheder	Har du talt med din mor eller fra om, hvilke sider du må besøge på internettet?	Ja	0	11	15	7	5	21	27	14	41
		Nej	2	10	15	8	6	12	35	12	47
		Ved ikke/husker ikke	8	3	26	8	6	9	26	14	12
Antal besvarelser			6	29	50	24	16	47	92	39	
Total procent			2	10	17	8	5	15	30	13	100

	Har du talt med din mor eller fra om, at det du læser på internettet, ikke altid er rigtigt?	Ja	1	11	15	8	3	22	28	12	39
		Nej	2	10	18	6	6	11	34	13	47
		Ved ikke/husker ikke	5	5	16	17	7	12	24	14	14
Antal besvarelser			6	29	50	24	16	47	92	39	
Total procent			2	10	17	8	5	15	30	13	100

	Har du talt med din mor eller fra om, hvor lang tid du må være på internettet ad gangen?	Ja	3	17	15	6	4	14	27	14	32
		Nej	2	6	16	9	5	16	34	12	62
		Ved ikke/husker ikke	-	11	28	5	11	17	11	17	6
Antal besvarelser			6	29	50	24	16	47	92	39	
Total procent			2	10	17	8	5	15	30	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, brug af nicknames/ alisa/dæknavne på internettet?	Ja	-	7	18	10	4	12	36	13	24
	Nej	2	8	15	7	5	18	32	13	62
	Ved ikke/ husker ikke	5	19	19	9	9	9	16	14	14
Antal besvarelser		6	29	50	24	16	46	92	39	
Total procent		2	10	17	8	5	15	30	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvordan du færdes sikkert og trygt på internettet?	Ja	1	11	13	8	4	19	31	13	52
	Nej	3	6	20	6	6	12	35	12	38
	Ved ikke/ husker ikke	3	16	16	13	7	13	13	19	10
Antal besvarelser		6	29	49	24	16	47	92	39	
Total procent		2	10	16	8	5	16	30	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvordan du skal opfører dig korrekt overfor andre på internettet?	Ja	2	11	17	10	3	17	29	11	44
	Nej	3	8	16	5	6	15	32	15	44
	Ved ikke/ husker ikke	-	11	17	11	11	11	28	11	12
Antal besvarelser		6	29	50	24	16	47	91	39	
Total procent		2	9	17	8	5	16	30	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvad det vil sige at være ansvarlig på internettet mht. copyright i forbindelse med film og musik?	Ja	2	14	13	11	5	17	26	12	38
	Nej	1	7	17	5	5	15	37	13	51
	Ved ikke/ husker ikke	3	6	23	9	6	18	20	15	11
Antal besvarelser		5	29	49	24	16	47	92	38	
Total procent		2	9	16	8	5	16	31	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvordan du skal håndtere mail- eller chat invitationer om at mødes i virkeligheden?	Ja	1	9	13	10	1	19	35	12	53
	Nej	3	11	20	5	10	9	29	13	39
	Ved ikke/ husker ikke	4	8	20	8	8	20	12	20	8
Antal besvarelser		6	29	49	23	16	45	91	39	
Total procent		2	10	16	8	5	15	31	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvordan du skal håndtere informationer, der kan virke stødende, på internettet?	Ja	2	9	17	8	3	23	26	12	36
	Nej	2	9	14	7	7	11	38	12	51
	Ved ikke/ husker ikke	2	12	23	12	5	13	15	18	13
Antal besvarelser		6	29	49	24	15	46	92	38	
Total procent		2	10	16	8	5	15	31	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvordan du skal beskytte følsomme oplysninger, fx password, navn, cpr.nr., adresse, telefonnr. og billeder?	Ja	2	9	15	9	4	20	29	12	56
	Nej	2	9	20	6	6	8	36	13	35
	Ved/husker ikke	-	12	8	8	15	19	23	15	9
Antal besvarelser		6	28	48	24	16	46	92	39	
Total procent		2	9	16	8	6	15	31	13	100

Har du talt med din mor eller fra om, hvorvidt du må købe varer og/eller tjenester via internettet?	Ja	3	8	17	9	5	18	28	12	61
	Nej	1	10	15	3	5	17	38	11	30
	Ved ikke/ husker ikke	-	21	15	14	11	-	18	21	9
Antal besvarelser		6	29	49	24	16	47	91	38	
Total procent		2	10	16	8	5	16	30	13	100

5. Bilag

5.1. Bilag 1. Detaljer for baggrundsvariable

Indledningsvis spørges til følgende *baggrundsvariable*:

- Køn (dreng/pige)
- Klassestrin (4., 7. eller 9. klasse)
- Skole (Amager Fælled Skole, Gentofte Skole eller Otterup Skole)
- Alder
- Bo-forhold (Sammen med mor og far, Nogen gange hos far, Nogen gange hos mor, Kun hos far, Kun hos mor, På børnehjem, Hos plejefamilie, Andet)
- Forældres uddannelsesniveau (Mindre end folkeskolens afgangsprøve, Folkeskolens afgangsprøve, En erhvervsfaglig uddannelse (fx elektriker, butiksassistent, smed), Studentereksamen (fx gymnasiet, HF, HTX, HHX), En kortere videregående uddannelse af mindre end to års varighed (fx teknisk assistent, økonoma, el-installatør), En mellem-lang videregående uddannelse af mindst to års varighed (fx markedsøkonom, folkeskolelærer, sygeplejerske), En lang videregående uddannelse (fx læge, økonom, civilingeniør, gymnasielærer), Anden uddannelse)
- Respondentens eget fødselsland (Danmark, Tyrkiet, Pakistan, Iran, Andet)
- Mors fødselsland (Danmark, Tyrkiet, Pakistan, Iran, Andet)
- Fars fødselsland (Danmark, Tyrkiet, Pakistan, Iran, Andet)
- Sprog (dvs. hvilket sprog tales mest i hjemmet?) (Dansk, Tyrkisk, Punjabi, Arabisk, Andet)
- Søskende-forhold (store søskende - herunder disses køn, mindre søskende)

Derefter spørges til børnenes og de unges adgang til computer og internet *derhjemme*:

- Brug af computer derhjemme (Nej, vi har ikke computer, Nej - vi har computer, men jeg må ikke bruge den, Ja, jeg bruger mors/fars, Ja, jeg har min egen)
- Adgang til internettet derhjemme (Ja, Nej)

Efter dette spørges detaljeret til børnenes og de unges brug af internettet:

I. *Hvor* går børnene og de unge på internettet?

II. *Hvornår* går børnene og de unge på internettet?

III. *Hvor tit* går børnene og de unge på internettet?

IV. Hvor mange *timer* hver dag?

V. *Hvad* bruger børnene og de unge internettet til?

- Herunder børnenes og de unges vurdering af internettets troværdighed
- Herunder børnenes og de unges brug af sprog på internettet, søgen efter porno og onde vittigheder, downloads (og lovligheden af disse).

VI. Brug af egne hjemmesider, egen weblog (blog), e-mails, chat (herunder brug af nickname/alias/dæknavn og angivelse af alder i forbindelse med chat), udlevering af personlige oplysninger, brug af webcam og onlinespil.

VII. Mobning på internettet – herunder om børnene og de unge *selv* er blevet mobbet (i givet fald hvordan) henholdsvis har mobbet og/eller sagt/skrevet grimme ting *til andre* (i givet fald hvordan).

VIII. Om at mødes med nogen i virkeligheden, som børnene og de unge først har mødt via internettet (Kendskab til kammerater, der har gjort det/*Selv* gjort det/ Alene eller sammen med ven eller veninden/ Fortalt om det på forhånd/ Oplevet noget ubehageligt/ Fortalt om det ubehagelige)

IX. Kendskab til pædofili (børnelokkere) og eventuel oplevelse af via internettet

X. Børnenes og de unges bekymringer i forhold til: *Selv* at blive mobbet via internettet/ Mobbe andre via internettet/ Se porno/ Vold/ Spille onlinespil/ Anvende betalingsites på internettet/ Om ulovlige downloads

Aftaler med forældrene om brug af internettet (Hvilke sider, må børnene og de unge besøge på internettet/ Internettets troværdighed/ Tidsforbrug på internettet/ Brug af nicknames/alias'er/ dæknavne på internettet/ Sikker og tryk færdsel på internettet/ Korrekt opførsel på internettet/ Ansvarlighed i forhold til ophavsrettigheder på internettet/ Håndtering af invitationer til at mødes i virkeligheden/ Håndtering af stødende informationer/ Beskyttelse af følsomme, personlige, oplysninger/ Køb af varer og tjenester via internettet)